O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
SAMARQAND IQTISODIYOT VA SERVIS INSTITUTI

"TASDIQLAYMAN"
Samarqand iqtisodiyot va servis instituti rektori
M.F. Po'latov
2024 yil 19 •

Ro'yxatga olindi: _____
2024 yil "_____" _____

TURIZMDA RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR FAN DASTURI

Bilim sohasi:	1000000	- Xizmatlar
Ta'lim sohasi:	1010000	- Xizmat ko'rsatish sohasi
Ta'lim yo'nalishi:	61010100	Turizm va mehmondo'stlik

Samarqand-2024

Fan/modul kodi TNA1106	O'quv yili 2024 – 2025	Semestr 2	Kreditlar 6
Fan/modul turi Majburiy	Ta'lim tili O'zbek/rus		Haftadagi dars soatlari 6
1 Fanning nomi	Auditoriya mashg'ulotlari (soat)	Mustaqil ta'lim (soat)	Jami yuklama (soat)
Turizmda raqamli texnologiyalar	72	108	180

2

I.Fanning mazmuni.

Fanni o'qitishdan maqsad–"Turizmda raqamli texnologiyalari" fanining o'qitish jarayonida talabalar zamonaviy kompyuterlarga doir bilimlarni o'zlashtirgan holda o'z mutaxassisligi bo'yicha yechiladigan masalalarga ularni tadbiq qilish ko'nikmasini hosil qilish.

O'quv fanining maqsadi va vazifasi

"Turizmda raqamli texnologiyalari" fanining o'qitish jarayonida talabalar zamonaviy kompyuterlarga doir bilimlarni o'zlashtirgan holda o'z mutaxassisligi bo'yicha yechiladigan masalalarga ularni tadbiq qilish ko'nikmasini hosil qilish. "Turizmda raqamli texnologiyalari" fanining asosiy vazifasi – uni o'rganuvchilarga talabalar tomonidan turizm va mehmonxona sohasida qo'llaniladigan axborot texnologiyalarini mavjud fanlar doirasida tadbiq qilishi, boshqaruv jarayonlarida shaxsiy kompyuterlardan foydalanishning nazariy asoslari va ularni milliy iqtisodiyotning turli tarmoq va sohalariga tadbiq qilish usullarini o'rgatish.

II. ASOSIY NAZARIY QISM (MA'RUZA MASHG'ULOTLARI)

II.I. Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi:

1-mavzu: "Turizmda raqamli texnologiyalari" faning maqsadi va vazifalari

Turizm va mehmonxonada zamonaviy kompyuter texnologiyalaridan foydalanishning asosiy yo'nalishlari. Turizm va mehmonxona biznesi taraqqiyotida hamda jamiyat rivojida axborot texnologiyalarining tutgan o'rni. Axborot madaniyati va axborot-lashgan jamiyat. Axborotlashtirish sohasida me'yoriy-huquqiy hujjatlar.

2-Mavzu: Axborot texnologiyalarning infratuzilmasi

Turizmda zamonaviy tashkiliy texnika vositalarining ahamiyati. Tashkiliy texnika vositalari tasnifi. Nusxalash-ko'paytirish vositalari. Skanerlar tahlili. Ma'lumotlarni tasvirlash vositalari. Video- proyektorlar.

3-Mavzu: Turizmda foydalaniladigan dasturiy mahsulotlar.

Moliyaviy-iqtisodiy masalarni yechish jarayonida foydalaniladigan dasturiy maxsulotlarning tasnifi va vazifalari.Microsoft Windows, Apple Macintosh, Unix va Linux operasion tizimlarining umumiy ta'rifi.Mobil operasion tizim Android, Windows va iOS ta'rifi.Biznesda foydalaniladigan amaliy dasturlar.Dasturiy maxsulotlarni rivojlanish tendensiyalari.

4-Mavzu: Zamonaviy matn redaktorlari

Matnli rekdaktorlari asosiy tushunchasi va ishlash prinsiplari. MS Office MS Word, Libre Office Writer, Open Oficce Writer redaktorlarining taxlili.Matn redaktorlarida Smart Art, Word Art, jadvallar, giper bog'lanish va makroslar bilan amallar bajarish.

5-Mavzu: Jadval redaktorlardan iqtisodiy masalalarni yechish jarayonida foydalanish

Jadvalli rekdaktorlari asosiy tushunchasi va ishlash prinsiplari. Ma'lumotlarni ko'rib chiqish, qayta ishlash va umumlashtirish instrumentlari.Ma'lumotlarni tahlil qilish vositalari Iqtisodiy axborotlarni tahlil qilish uchun ma'lumotlarni vizuallashtirish vositalaridan foydalanish.Ma'lumotlarni statistik tahlil qilish vositalari

6-Mavzu: Taqdimotlarni ishlab chiqishning instrumental vositalari

Taqdimot rekdaktorlari asosiy tushunchasi va ishlash prinsiplari.Prezi, Microsoft PowerPoint, Apple Keynote, Google Slides, LibreOffice Impres redaktorlarining taxlili.Taqdimot redaktorlarida amallarni bajarish.

7-Mavzu: Tarmoqli texnologiyalari va Internet xizmatlari.

Kompyuter tarmoqlarining tushunchasi va turlari.Tarmoqli texnologiyalarni milliy iqtisodiyotning tarmoq va sohalarida foydalanish. Internet xizmatlari bilan ishlash.

8-Mavzu: Axborot tizimlarning tushunchasi.

Tashkilotda axborot tizimlarning roli va vazifalari. Axborot tizimlarning asosiy komponentlari. Axborot tizimlarning tasnifi.

9-Mavzu: Elektron hukumat.

Elektron hukumat tushunchasi va vazifalari. Elektron hukumatni joriy etish jaxon tajribasi. Interaktiv xizmatlar va ularda ishlash usullari.

10-Mavzu: Bulutli texnologiyalar va ular bilan ishlash.

Bulutli texnologiyalarning tushunchasi. Bulutli texnologiyalarning asosiy turlari. Soliq, buxgalteriya va bank tizimida bulutli texnologiyalarni tadbiq etish usullari. Bulutli texnologiyada axborotlar xavfsizligini ta'minlash.

11-Mavzu: Blokcheyn texnologiyasi va undan foydalanish yo'llari .

Bloycheyn texnologiyasi va uni qo'llanilishi. Soliq, bank, buxgalteriya soxasida blokcheyn texnologiyalarini qo'llanilishi xususiyalari. Tranzaksiyalarni jarayonida axborotlarni uzatilishi.

12-mavzu: Ma'lumotlar bazasini zamonaviy boshqarish tizimlari.

Ma'lumotlar bazasi. Ma'lumotlar bazasi zamonaviy turlari va axborot tizimlarini yaratishdagi roli. Ma'lumotlarni tarkiblash va ma'lumotlar modellari. Ma'lumotlar

bazasi modellari haqida. Ma'lumotlar bazasining asosiy ob'ektlari. Ma'lumotlar bazasini tashkil etish usullari. Ma'lumotlar bazasini boshqarish tizimlari (MBBT). MBBTning funksional imkoniyatlari. Ma'lumotlar bazasi tarkibini yaratish, tahrirlash va ishlov berish. MBBTning buyruqlari to'plami. So'rovlar va SQL - so'rovlar tili. Ma'lumotlar ustida amallar bajarish. Markazlashtirilgan va taqsimlangan ma'lumotlar bazalari.

13-mavzu: Zamonaviy taqdimotlar yaratish texnologiyasi.
Taqdimotlar yaratish dasturiy vositalari. Multimedia texnologiyasini turizmda qo'llash asoslari. Virtual sayohat, muzey, mehmonxona. Ma'lumotnomalar tizimi. Elektron katalog.

14-Mavzu: Turizmni rivojlantirishda elektron tijoratning o'rni.
Turizmda elektron tijorat asoslari. Elektron tijoratning turizmdagi ahamiyati. O'zbekistonda elektron tijorat istiqbollari.

15-Mavzu: Axborot xavfsizligini ta'minlash usullari.
Axborot xavfsizligi tushunchasi va zaruriyati.. Raqamli iqtisodiyotda axborot xavfsizligini ta'minlash usullari. Kriptografik axborot xavfsizligi usullarini qo'llash. Tarmoq axborot xavfsizligi taxdidlarini oldini olish usullari.

III. Amaliy (interfaol usullarda auditoriyada) mashg'ulotalar bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar:

Amaliy mashg'ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi:

1. Turizm sohasiga doir axborotlarning xossalari.
2. Axborot texnologiyalarining infratuzilmasi
3. Turizm va mehmondo'stlikda foydalaniladigan dasturiy mahsulotlar
4. Zamonaviy matn redaktorlari
5. Jadval redaktorlardan iqtisodiy masalalarni yechish jarayonida foydalanish
6. Taqdimotlarni ishlab chiqishning instrumental vositalari
7. Tarmoqli texnologiyalari va Internet xizmatlari
8. Internetda turistik xizmatlar bilan ishlash.
9. Ma'lumotlar bazalari va katta hajmdagi ma'lumotlar bilan ishlash texnologiyalari
10. Elektron hukumat
11. Elektron biznes va Mobil-tijorat
12. Axborot xavfsizligini ta'minlash usullari
13. Elektron jadvalda turistik ma'lumotlarni qayta ishlash texnologiyalari.

Amaliy mashg'ulotlar multimedia qurulmalari bilan jihozlangan auditoriyada har bir akadem. guruhga alohida o'tiladi. Mashg'ulotlar faol va interfaol usullar yordamida o'tiladi, pedogogik texnologiyalar ishlatiladi, tarqatma materiyallar, keyslar mazmuni o'qituvchi tomonidan belgilanadi. Kurgazmali materiallar va axborotlar multimedia qurulmalari yordamida uzatiladi.

IV.Amaliy (bevosita korxona yoki tashkilotda) mashg'ulotalar bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar :

1. Turizm sohasida dasturiy mahsulotlar;
2. Turizm sohasida sun'iy intellekt;
3. Turizm ma'lumotlarini elektron jadvalda qayta ishlash;
4. Turizm sohasida ma'lumotlar bazasini yaratish;
5. Axborotlar xavfsizligini ta'minlash usullari;
6. Mehmonxonada bronlash dasturlaridan foydalanish;
7. Turizm korxonasi uchun elektron biznes rejani tuzish;
8. Internet to'lov tizimlari tahlili.

V.MUSTAQIL TA'LIM

Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan mavzular:

1.Turizm va axborot texnologiyalari sohasidagi normativ-huquqiy hujjatlar tahlili.
2.Turizm korxonasida mavjud axborotlar oqimi.
3.Mehmonxona sohasida avtomatlashtirilgan axborot texnologiyalari.
4.Turizm korxonasida axborot tizimlarini loyihalash vositalari.
5.Turizm korxonasi virtual tizimini yaratish.
6.Turizm korxonasi veb-sahifasini yaratish va uni Internetda joylashtirish.
7.Turizm korxonasining gipermatnli taqdimotini yaratish.
8.Bronlash kompyuter tizimlarining tahlili.
9."Sirena" bronlash tizimi haqida.
10.Milliy axborot-qidiruv tizimida turizm korxonalarining reytingi.
11.Turizm korxonasi uchun avtomatlashtirilgan ish joyini yaratish.
12.Turizm korxonasi uchun flash-animatsiyali reklamani ishlab chiqish.
13.Turizm korxonasi uchun gif-animatsiyali reklamani ishlab chiqish.
14.Turistik ob'ektlar joylashuvini geoaxborot tizimida shakllantirish.
15.Turizm korxona faoliyatining elektron biznes rejasini tuzish
16.WebMoney to'lov tizimini kompyuterda o'rnatish va sozlash.
17.Internet to'lov tizimlari tahlili.
18.Turizm faoliyatini forumda amaliy shakllantirish.
19.Turizm faoliyatida nusxalash-ko'paytirish vositalaridan amaliy foydalanish.
20.Turizm faoliyatida aloqa vositalaridan amaliy foydalanish.
21.Milliy interaktiv xizmatlar
22.Internetdagi qidiruv tizimlarining tahlili
23.UzNet domenida mavjud turistik saytlar tahlili

Mustaqil o'zlashtiriladigan mavzular buyicha talabalar tomonidan loyiha ishi, ecce, tezis yoki ilmiy maqola yozish , masalalar yechish referatlar tayyorlash va uni taqdimot qilish tavsiya etiladi.

4	**VI.Ta'lim natijalari /Kasbiy kompetentsiyalari** **Talaba bilish kerak:**

	Fan bo'yicha talabalarning bilim,ko'nikma va malakalariga quyidagi talablar qo'yiladi: Zamonaviy operatsion tizimlar,matnli,jadvalli axborotlarni qayta ishlash dasturlarining funksional imkoniyatlarini,boshqarish jarayonlarida shaxsiy kompyuterlardan foydalanishning nazariy asoslari va ularni milliy iqtisodiyotning turli tarmoq va sohalariga tadbiq qilish,raqamli iqtisodiyot texnalogiyalari,elektron hukumat,elektron tijorat,mobil-tijorat,bulutli texnalogiyalar,blokcheyn texnalogiyalari,kriptoaktivlar hamda elektron beznisning rivojlanish tendensiyalari,yunalishlari va ularning tavsifi,kata hajmdagi ma'lumotlar va bilimlarni qayta ishlash texnalogiyalari haqida tasavvur va bilimga ega bulishi: Texnik vositalarni, operatsion tizimlarini va ularning imkoniyatlarini, local hisoblash tarmoqlari va Internet tarmog'i funksional imkoniyatlarini,zamonaviy amaliy dasturiy ta'minotini,axborotar bilan ishlashda xafsizligini taminlash usullarini tadbiq etish va funksional imkoniyatlarini bilish va ulardan foydalanish ko'nikmalariga ega bo'lishi: Axborotni qayta ishlash texnik va dasturiy vositalarini qo'llay olish.Zamonaviy operatsion tizimlardan foydalanish,matnli,jadvalli, vataqdimotlarni ishlab chiqish vositalaridan foydalanish,Microsoft Access ma'lumotlar bazasini boshqarish tizimida ma'lumotlar bazasini yaratish va ma'lumotlar bilan ishlash malakasiga ega bo'lishi kerak.
5.	**VII.Kreditlarni olish uchun talablar:** Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to'la o'zlashtirish,tahlil natijalarini to'g'ri aks ettira olish,o'rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish va joroy, oraliq nazorat shakllarida berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish,yakuniy nazorat buyicha yozma ishni topshirish.
6.	**VIII. Adabiyotlar ro'yxati** **Asosiy adabiyotlar** 1. Shoaxmedova N.X.,Abdullayeva I.N., "Iqtisodiyotda axborot texnologiyalar va tizimlar". Darslik.Toshkent-2021.-504bet 2. J.Rustamov.,A.Ernazarov.,K.Shadiyarova.,N.Tojiyev.,J.Umirov., "Iqtisodiyotda axborot kommunikatsion texnologiyalar va tizimlar". O'quv qullanma.Samarqand-2022.-292 bet. 3. Jomonqulova F.E., Shadmanov I.E., Iqtisodiyotda axborot-kommunikatsion texnalogiyalar va tizimlar . O'quv qullanma. Samarqand, 2021– 455 b. 4. R.Dadabayeva va boshqalar. «Iqtisodiyotda axborot-kommunikatsion tyexnologiyalar va tizimlar. O'quv qo'llanma. Toshkent, 2019. – 455 b. 5. J.E.Rustamov, A.E.Ernazarov, F.E.Jomonqulova.(o'q-q) Iqtisodiyotda axborot-kommunikatsion texnologiyalar va tizimlari. Samarqand-2022. Adadi:100. **Qo'shimcha adabiyotlar** 6. A.A.Akayev, Kenjabayev A.T, Ilhamova Y.S, Jumaniyozova M.Yu. Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari. Darslik.T.- "O'zbekiston

faylasuflari milliy jamiyati nashriyoti". 2019, - 448 6et.
7. Kenneth C. Loudon, Jane P. Loudon. Management Information Systems. New York, 2019. Page 669.
8. Информационные технологии в экономике и управлении учебник /пол ред. проф. В.В.Трофимова. 3-е изд., перераб. и доп.- М: Юрайт, 2019.-552 стр.
9. Автоматизированные информационные технологии в экономике: учебник / Под ред. проф. Г.А. Титоренко. 2-е изд. Перераб и доп. М.: Юинги 2019.-483 стр.
10. Jomonqulova F.E.,Abdurashidov A.,Sirliboyev V.X.,Ernazarov A.E., Rustamov J.E. Xizmatlar sohasida axborot texnalogiyalari. O'quv qullanma. Samarqand. 2020 yil – 500 b.
11. Zaynalov N.Z., Turizmda axborot texnologiyalari. O'quv qullanma. "Voris-nashriyoti",2017, – 584 b
12. Javlon Abdullo.Mukammal dasturlash HTML va CSS. Amaliy qo'llanma.Toshkent, "MUSIQA" 2017– 224 b

Axborot manbaalari

13. www.gov.uz – O'zbekiston Respublikasi xukumat portali.
14. www.lex.uz – O'zbekiston Respublikasi Qonun hujjatlari ma'lumotlari milliy bazasi.
15. http://www.tssonline.ru/articles2/fix-corp/rost-obema-informatsii--realii-tsifrovoy-vselennoy
16. https://www.hse.ru/data/2019/04/12/1178004671/2%20Sifrovaya_ekonomika.pdf
17. https://www.acjournal.ru/jour/article/view/1079/1021
18. https://review.uz/ru/post/cifrovaya-ekonomika-v-centre-vnimaniya
19. http://www.pwc.ru/ru/technology/assets/global industry-2016 rus.pdf.

7.	**Samarqand iqtisodiyot va servis instituti tomonidan ishlab chiqilgan va tasdiqlangan.**
8.	Fan dasturi Samarqand iqtisodiyot va servis instituti O'quv uslubiy kengashining 2024- yil ___ avgustdagi 1-sonli yig'ilish bayoni bilan tasdiqlangan. (№_____)
9.	**Fan/Modul uchun masullar:** Jomonqulova Fazilat Esirgapovna – SamISI, "Axborot texnologiyalari" kafedrasi dotsenti . Dusmatova Ma'mura Abduvaliyevna– SamISI, "Axborot texnologiyalari" kafedrasi assistenti .
10.	**Taqrizchilar:** U.A.Nazarov - SamDU "Dasturiy injiniringi" kafedrasi v.b professori I.Sh.Xujayarov- TATU Samarqand filiali "Axborot texnologiyalari" kafedrasi mudiri